

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 703/2016-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] ktorou namieta porušenie svojich bližšie neoznačených základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 34 PP 37/2016 zo 4. augusta 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorú ústavný súd podľa obsahu kvalifikoval ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), vo veci namietaného porušenia jeho bližšie neoznačených základných práv

a slobôd uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 34 PP 37/2016 zo 4. augusta 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej prílohy vyplýva, že Okresný súd Trnava uznesením sp. zn. 34 PP 37/2016 zo 4. augusta 2016 zamietol žiadosť sťažovateľa o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 2 T 115/2014 zo 17. septembra 2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 To 120/2014 v trvaní päť rokov a desať mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Z obsahu sťažnosti podanej ústavnému súdu možno vyvodiť, že sťažovateľ namieta porušenie svojich bližšie neoznačených práv napadnutým uznesením okresného súdu, ku ktorému malo dôjsť (v podstate) tým, že okresný súd pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody dospel k záveru, že u sťažovateľa nie je splnená podmienka podmieňaného prepustenia podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona spočívajúca v dôvodnom očakávaní, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život. Časť ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona v znení „... a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život“ podľa sťažovateľa „*už svojim ustanovením a podstatou významu porušuje základné ľudské práva a slobody*“, a preto nesplnenie tejto podmienky nemôže byť dôvodom na zamietnutie žiadosti odsúdeného o podmieňané prepustenie.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Sťažnosť ako sťažovateľ podávam podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v lehote dva mesiace s poukazom a odvolaním na vznik účinku porušujúcim ústavné práva na spravodlivý proces a zákonnú účinnú právnu ochranu, ktorú porušil svojim uznesením OS (Okresný súd, pozn.) Trnava zo dňa 04. 08. 2016 pod č. k. 34 PP/37/2016 a to tým, že aplikoval druhú časť ustanovenia § 66 ods. 1 trestného zákona, tým, že sa odvolával v tejto

časti na budúci život odsúdeného po prepustení spôsobom odporujúcim, teda porušujúcim základné práva a slobody...“

... Predmetná sťažnosť smeruje a napáda v prvom rade ustanovenie § 66 ods. 1 trestného zákona v texte... a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život...

... Navrhujem, aby Ústavný súd SR prijal moju sťažnosť... vo veciach vydania nálezu... v dvoch veciach... a to,

ad 1 – zrušil v ustanovení § 66 ods. 1 trestného zákona poslednú časť vety v znení... a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život...

... je absolútne neprípustné, keď súd môže konať tak, že len na základe pravdepodobnosti o budúcom negatívnom živote odsúdeného, tohto ponechá vo výkone trestu...

ad 2 – žiadam ústavný súd, aby sa nedeliteľne s bodom ad 1 zaoberal aj predmetným uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 04.08.2016 pod č. k. 34 PP/37/2016 a toto uznesenie v časti zamietavého rozhodnutia o mojom neprepustení na slobodu zrušil a prikázal Okresnému súdu Trnava vydať uznesenie s následným rozhodnutím prepustiť moju osobou podmienene na slobodu ihneď po obdržaní nálezu ÚS SR v tejto veci.»

Sťažovateľ taktiež žiada, aby mu ústavný súd ustanovil advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom a priznal mu „odškodnenie finančnou čiastkou 5 000 €“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa neobsahuje všetky zákonom ustanovené náležitosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, keďže jej súčasťou nie je označenie konkrétnych základných práv alebo slobôd, ktoré mali byť napadnutým uznesením okresného súdu porušené [ide o obligatórnu náležitosť sťažnosti v zmysle § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde], ani jednoznačný a zrozumiteľný návrh na rozhodnutie (petit) zodpovedajúci požiadavkám vyvoditeľným z § 56 zákona o ústavnom súde, ktorý je v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde taktiež obligatórnou náležitosťou sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Pri rigoróznom prístupe ústavného súdu by už označené nedostatky boli dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Uprednostňujúc materiálny prístup k ochrane ústavnosti, však ústavný súd napriek uvedeným nedostatkom preskúmal sťažnosť aj z hľadiska toho, či existujú aj iné dôvody vyplývajúce z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

V posudzovanej veci sťažovateľ namieta porušenie svojich bližšie neoznačených základných práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 417 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov proti rozhodnutiu, ktorým bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnutý, je prípustná sťažnosť. Ústavný súd pri príprave predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť podal.

Z už uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť ako riadny opravný prostriedok (čo aj využil), o ktorom je oprávnený a aj povinný rozhodnúť príslušný krajský súd, prípadne samotný okresný súd, ak by sťažnosti v celom rozsahu vyhovel. Právomoc krajského súdu, resp. okresného súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa za týchto okolností vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podľa sťažovateľa k namietanému porušeniu jeho práv napadnutým uznesením okresného súdu došlo v priamej príčinnej súvislosti s tým, že okresný súd v jeho veci aplikoval § 66 ods. 1 Trestného zákona, ktorého časť v znení „... a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život“ sťažovateľ považuje

za neústavnú a domáha sa jej zrušenia. Ústavný súd v tejto súvislosti, vychádzajúc z textu čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj svojej doterajšej judikatúry, zdôrazňuje, že predmetom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže byť námietka nesúladu právneho predpisu, resp. právnej normy alebo jej časti s ústavou, resp. kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (dohovorom), keďže v tomto type konania je senát ústavného súdu viazaný prezumpciou ústavnosti dotknutého právneho predpisu (právnej normy). V nadväznosti na to ústavný súd tiež poukazuje na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého „každé konanie možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd nemá právomoc v tomto konaní posudzovať ústavnosť sťažovateľom namietanej právnej normy, ktorú okresný súd v jeho veci aplikoval.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa vrátane jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, keďže konštatovaný nedostatok podmienky konania (nedostatok právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti) je vzhľadom na podstatu námietok sťažovateľa takej povahy, že by ho nebolo možné odstrániť ani potom, ak by ústavný súd ustanovil sťažovateľovi kvalifikovaného právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2016

